Ч. 106 (13.054). Львів, вівторок 17. травня 1932. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	14·00 „
Піврічно	26·00 „
Річно	48·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

На радянській фабриці, в радгоспі та в „Бупрі“.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ „СПЕЦА“.

(Фабрична промисловість. — Темпо й експанзивність. — Совітські контрасти. — Панщина на селі. — За товаришів у тюрму).

I.

Перед кількома днями зайшов у редакцію „Діла“ австрійський робітник — метальовець **Вільгельм Станко**, який у поворотній дорозі з Радянщини до Відня зупинився на один день у Львові.

Те, що довелось нам від нього почути, не має посмаку ревеляції. Завдяки ґазетним та книжковим публікаціям очевидців, що частенько появляються в ріжних мовах, особливож численним у німецькій мові, „новий світ“ на сході втратив уже питому йому в початках загадковість. Власне оці „специ“ в роді нашого гостя, які, повертаючи з країни „великих можливостей“, не щадять гострих слів критики відносин, що заіснували там внаслідок оформлювання нового побуту та „американізації“, може найбільше причинились до виявлення справжнього змісту більшовицьких експериментів і жалюгідної долі радянських громадян.

Наш гість не довго був на Радянщині. Всього біля 6 місяців, із того в Ростові в металюргічному промислі 2½ місяця, в „радгоспі“ в Боярці біля Київа більше 2 тижнів і в київському ...„Бупрі“ теж 2½ місяця. Але він не жалує, що не довелось довше побути на сході. Хоч гнали його колись у Більшовію безробіття та симпатії, хоч тепер знов перед ним невеселі горескопи у Відні, — бо нове безробіття, — він таки радіє, що не душитисьме більше у важкій атмосфері радянської дійсности. Ця „дійсність“ вилічила його теж остаточно із колишніх симпатій, а без них, **без фанатичної віри та ентузіязму, що — мовляв — будуєш нову, тепер уже суто пролетарську, робітничу батьківщину — життя там одна каторга, один кошмар!**

II.

Радянським фабричним виробництвом п. Вільгельм Станко зовсім не захоплений. Нібито американське темпо колідує з місцевим примітивізмом. Через те вибраковані товари („авшус“) сягають, а то й переходять 35% продукції (давніше, до приходу заграничних спеців, було 70%!). Не зважаючи на змагання у праці та всякі відзначення „рекордовців“, праця де-де повільніша, між на заході (прим. виготовлення моделю у Відні триває 15—20 годин, того самого в Ростові 90—100 год.). Т. зв. бюра раціоналізації видають часто зовсім недоречні приписи та виготовляють кепські рисунки. Внаслідок того всього **фабрики працюють у більшости дефіцитово.**

Що-правда, не бракує доброї волі, аби покласти кінець тому. І так прим. робітник, що видумає якесь уліпшення, дістає премію, з якої — до речі — „повинен“ віддати 20% у користь Мопр-у. (Наш інтерльокутор дістав її тричі: 400, 250 і 100 карб.). Але багато, дуже багато причин складається на те, що й добра воля небагато помагає.

Ось сільсько-господарські машини. Потрібні вони там до зарізу. Та що з того? Молотілка чи косарка ледви вийде з заводу, як уже потребує ремонту. Відчувають там брак знаряддя і матеріялу. В Харкові спинили недавно тракторний завод наслідком недостачі матеріялу, а велика кількість майже готових тракторів стоїть у маґазинах та ржавіє, бо бракують „шпори“.

Праця місцевих робітників екстенсивна, дарма, що з усіх боків підгукують їм „темпо!“. Вони все голодні та заздрять чужим робітникам, їхній ситости та заробіткам. Ну — й як не заздрити? „Місцевий“ дістає 90—150 карбованців у місяць, а „заграничний“ 200—220 карб. основної платні плюс 60% додатку. „Місцевий“ їсть раньком зупу, двічі в тиждень каву, на обід отримує 1 раз рибу, 1 раз котлетку, зрештою все макарон, картоплю, а передовсім кашу, мащену воловим лоєм, перемішаним із кінським, а також безсмертний борщ, а чужинці мають окрему харчівню, дістають на сніданок какао або каву, хліб (скільки завгодно) і 8 дкг. масла, ба, навіть ковбасу, в полудне печені, гуляші, леґуміну і білу каву, а на вечір теж мясо. Вони й мешкають далеко краще, ніж місцеві. В них лазнички, чистота та більше простору. А коли не мають чого путящого одягнути, то їм вільно страйкувати. Ось за чоботи — оповідав наш гість — 3 дні страйкували. І дістали. Попробувалиб свої страйкувати! Відчулиб вони боляче пролетарський режім на своїй робітничій шкурі...

III.

Вичитав наш оповідач у віденській комуністичній „Роте Фане“, що сільським робітникам живеться краще. Аби переконатись, чи це правда, як тільки дістав відпустку — пішов на роботу у радгосп до Боярки. Та там просто зжахнувся. Найшов він там великий колектив. На господарстві було 200 коней, 150 коров, маса безрог і т. д. Поралися біля того всього селяни, самі українці, та жмінка бувших робітників. Мешкали у завошених бараках, багато не мало нічого, аби прикритись, хоч холод дошкулював. У харчівні неохайно. Бракують тарелі і ложки, які нашвидко миють у брудній воді. Харчі погані. Раньком пісна рідка зупа (20 коп.), на обід борщ і ввесь час каша, деколи — буває — заблукає в ній мікроскопійний кусок мяса (75 коп.), вечором знову зупа (20 коп.). До того денно 1½ ф. хліба (1 ф. 8 коп., а на базарі до 2 карб.!). До чаю купують „конфекти“ по 10 коп. одна. Очевидно, і тут верхам поводиться краще. Адюнкти, керманичі, бухгальтери і т. д. мають у селі гарну харчівню і багаті харчі.

Радгоспники, що працюють біля коней, встають уже в 4 год. ранку і йдуть зараз до роботи. Вони, що-правда, краще платні, бо дістають денно 2.50 проти 2.10—2.25 карб. платні інших. Ці інші йдуть до праці в 6 год. рано і працюють до 6 год. веч. з одногодинним обідовим відпочинком. Праця тяжка, теж і зимою. Тоді молотять, їздять за деревом, наповнюють маґазини і т. і. В усіх свідомість „нової панщини“, але мусять мовчати, бо агенти ГПУ безпощадні.

IV.

Коли п. Вільгельм Станко повернувся у Ростов, швидко скоїлась подія, яка вирішила дальшу його долю. Місцеві робітники попрохали чужинців, аби вони вставились за ними в начальства, бо їхня доля стає вже нестерпна. Чужинці скликали тоді віче. Коли секретар професоюзу спитав їх, яке їхнє діло мішатись, добре — мовляв — „коли їм краще ведеться“, — чужинці в один голос відповіли: „Ні!“. Вони комуністи і не можуть рівнодушно дивитись на нужду товаришів.

І з того часу пішла їх мандрівка по тюрмах.

Кількох із них покликали до дирекції, нібито для обговорення нових уліпшень. Запакували їх до авта і запроторили в ГПУ, а відтак у Бупрі. За кілька днів вивезли їх у Харків. Там довідались вони швидко, що є обвинувачені **в господарській шпіонажі.** 8 днів сиділи одинцем у камерах, після чого повезли їх у Київ. Із початку до ГПУ. В камері 5-метровій — 31 людей, харчі погані: рано кипяток і фунт хліба, на обід трохи борщу, на вечеру знову „кипяток. Та ще гірше було відтак у Бупрі, куди посадили їх після кількох днів, сепаруючи їх від себе. В 7-метровій келії сиділо зпочатку 6 вязнів, відтак дійшло до 10, потім ще більше, так що небавком замешкало в ній 55 людей! Були це головно українці, селяни, т. зв. „кулаки“, хоч вони давно вже стали жебраками. Були між ними навіть 70-літні старці. Молодші сиділи за агітацію. Один повстанець, що перебував там уже 14-ий місяць без суду, саме тоді дістав 5 літ заслання до Архангельська. Знову ж інший, німецький кольоніст, хорий на туберкульозу і водянку, при 39° горячки пролежав 8 днів у камері на дошках без накриття, поки врешті не забрали його у шпиталь. Там мабуть уже недовго їв він „медицину“. За святий образець над ліжком та схоплення на молитві відобрали одному з вязнів право щонебудь із харчів дістати зпоза тюремних мурів. Погане, дуже погане було життя в камері, де навіть між вязнями були агенти ГПУ, а зі стіни вода сочилась, так, що треба було все витирати.

Врешті зі збереженням усіх осторожности (руки назад, наґани чекістів готові до стрілів) вивели п. Станка із тюрми та після ріжних допитів вивезли до кордону. До самої Шепетівки мусів він лежати на лавці черевом у долину і не смів глянути у вікно.

Це була подяка за справді комуністичний відрух, за його турботу про долю фабричних товаришів.

В. Север.

НІХТО НЕ ЗНАЄ,

що йому принесе будучність, тому повинен щадити на чорну годину, а свої ощадности складати

в Кооперативному Банку „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

VIII. Конґрес европейських національних меншостей.

28—30. VI. 1932 у Відні.

Президія Конґресу европейських національних меншостей, що радила саме під проводом колишнього словінського посла в італійському парляменті, д-ра Йосифа *Вільфана*, приняла остаточну постанову, щоби цьогорічний Конґрес нац. меншостей, з уваги на тяжкі господарські відносини, відбувся вимково у Відні, а не в Женеві. Таким робом буде влекшена участь у Конґресі делеґатам з середньо- і східньо-европейських держав. З уваги на зміну місця нарад наради Конґресу визначено на час від 28. до 30. червня, замість — як досі бувало — на кінець серпня.

В осередку цьогорічних нарад буде справа, яка зацікавить не тільки нац. меншости, але у великій мірі також держави, що звязані женевськими договорами про охорону нац. меншостей. Це *справа про загальну важність основ права національностей в европейському розмірі.* (Як відомо, правно звязана з ними основами тільки низка держав, які повстали або які побільшено по війні). До цієї точки істнує вже предложення, яке передбачує приготування *конвенції* поміж усіми европейськими державами дотично признання і придержування прав нац. меншостей.

Дальшою точкою денного порядку є справа *вислідів діяльности Союзу Народів у ділянці жалоб нац. меншостей* від часу принятгя змін у Мадриті. Тут буде обговорена в першу чергу справа „самопомочи“ нац. меншостей в ділянці женевських петицій.

Крім цього на Конґресі буде порушена справа *визнання народніх прав у праці церков.* До цієї справи заберуть слово визначні представники поодиноких конфесій, яких спеціяльно до цього запросили.

Вкінці буде обговорена на Конґресі також тема: *„Науковий дослід і політика національностей“*, себто задачі, що їх повинен собі поставити науковий дослід у відношенні до проблеми національних меншостей і її розвязки.

В Конґресах нац. меншостей бере тепер участь понад 40 ріжних народів, що живуть у всіх частях Европи. Конґреси заступають нині інтереси ок. 40 міліонів европейців, які змагаються за свої народні права.

Проф. Кирило Студинський contra „Діло“ і „Червона Калина“.

Розпочата недавно тому „сензаційна“, а по правді з уваги на заінтересовані сторони дуже сумна судова розправа, якої тільки формальною сторінкою є „отвертий лист“ П. Постолюка, оголошений у „Ділі“, а по суті — т. зв. „фотографічна афера“ проф. Студинського, та сумна справа велася дальше перед карним судом у Львові в суботу 14. ц. м.

Як перший свідок зізнавав **п. Іван Крушельницький**, покликаний **обома** сторонами: обороною на обставину, що дійсно проф. К. Студинський старався серед ріжних таємничих умовин добути фотографію В. Юрченка, — і правним заступником п. Студинського, що цей останній цієї фотографії не шукав і що саме п. І. Крушельницький казав проф. Студинському про Юрченка ті речі, які оборона вкладає в уста б. голові Наукового Т-ва. Таким робом п. Іван Крушельницький грає у цій справі ролю коронного свідка.

До речі годиться зазначити, що з огляду на одночасно ведені у карному суді при вул. Баторія у Львові дві великі інші розправи — Ґорґонової і Атаманюка — цю розправу перенесено до маленької 2-ої салі розправ, де для публики майже нема місця. Тому чимало цікавих тієї сумної „сензації“ мусіло відійти зпід дверей...

ПРОФ. СТУДИНСЬКИЙ ШУКАЄ ЗА ФОТОҐРАФІЄЮ!

Св. Іван Крушельницький, літ 30, учитель української ґімназії „Рідної Школи“ у Львові, зізнає заприсяжений таке: Дня 6. XII. 1932 р. відбувався ювилей акад. В. Щурата. По ювилею відбувся банкет в „Краківськім готелі“. На тім банкеті промовляв також свідок, представляючи в некориснім світлі відносини на Радянщині. Він говорив про Кожухів, Соловки, про те, що згинуло там невинно багато українців. Підчас того банкету приступив до свідка д-р Богдан Барвінський і заявив свідкові, що **Студинський незадоволений з промови свідка проти Радянщини,** бо на банкеті були також „гості“ з російського консуляту. Свідок приступив тоді до Студинського і той сам сказав йому, що **зле зробив, що промовляв проти Радянщини.** По банкеті свідок вийшов разом зі Студинським і той звернув увагу свідкові, що непотрібно виступає проти Радянщини, бо там „не є так зле, як говорять“, навпаки **там є добре,** бо він, Студинський там був і знає. Тоді свідок звернув увагу Студинському на твір Юрченка „Шляхами на Соловки“. На це сказав Студинський, що Юрченкові нема що вірити, бо по перше це підозріле індівідуум, а по друге його твір про Соловки є компіляцією творів ріжних ворогів Совітів, на інших мовах; далі казав, що Юрченко на Соловках ніколи не був, а вкінці, що Юрченко в 1920 р. був в Камянці Поділ., належав до дефензиви і стояв на услугах польської поліції, що про те всі в Камянці знали. Ті слова д-ра Студинського здивували свідка, бо вже передтим познайомився з Юрченком, а з оповідання свого брата Леонтія, який мешкав з Юрченком у Львові, знав, що Юрченко жиє в дуже добрих відносинах з братом. Свідок заявив, що підозріння Студинського можуть бути помилкові і безпідставні і зажадав доказів. Тоді Студ. подав, що Юрченко по втечі з Радянщини зараз по двох тижнях дістав дозвіл на мешкання у Львові, дістав нансенівський пашпорт, що ходить до радника поліції Івахова, що дістав свої шкільні документи з України і що мін. освіти зараз затвердило йому свідоцтва і позволило на запис на експортову академію. Врешті, що Юрченко називається правдиво Галинський. Це все знає він, Студинський, від проф. Огієнка з Варшави, який мав в 1920 р. бачити Юрченка в Камянці і заявляє, що Юрченко стоїть на услугах поліції. Притім додав проф. Студ., що **Огієнко цікавиться тою справою.** Зауважив, що найліпше було би, щоби Огієнко приїхав до Львова і особисто стрінувся з Юрченком. Студинський сказав, що це неможливо, бо Огієнко до Львова не приїде і що **він сам шукає за фотоґрафією Юрченка, але не може тої фотоґрафії дістати.** Свідок сказав, що фотоґрафію дуже легко дістати. Підчас дальшої дискусії щодо способу отримання фотоґрафії, запропонував Студ., **щоби під якою притокою спровадити Юрченка до Наукового Товариства, де його д-р Пастернак непомітно відфотоґрафує (!!).** Але потім прийшли вони до переконання, що це було би важко зробити. Тоді на просьбу Студинського свідок обіцяв вистаратися знимку Юрченка через свого брата, який як співмешканець Юрченка має його знимку. Проф. Студ. наставав, щоби свідок приніс йому ту знимку **таки на другий день,** бо на третій він виїзжає до Варшави і передасть її там Огієнкові.

На другий день свідок розмовляв про те зі своїм братом і довідався, що брат не має знимки Юрченка, що **Юрченко жиє у великій нуждї** і що брат ніколи нічого такого не завважив, що могло би кинути якусь тінь підозріння на Юрченка. З оповідання брата набрав свідок добрі думки про Юрченка і тому занехав справу знимки. Але на початку січня стрінувся знов свідок з проф. Студинським, який запитав його знову про знимку, бо **проф. Огієнко допоминається** конечно знимки...

ПРОФ. СТУДИНСЬКОГО НЕ ДОПУСКАЮТЬ НА САЛЮ.

В тому місці на салі зявляється проф. Студинський, але предсідник на внесення д-ра Біляка каже проф. Студинському вийти на яку годину до другої кімнати, бо буде слуханий як свідок. Противлюється тому заступник проф. Студинського д-р Глушкевич і просить запротоколувати це зарядження. Предсідник відкликує своє розпорядження. Однак д-р Шухевич підтримує внесення д-ра Біляка. Трибунал іде на нараду.

По нараді суд рішив, щоби приватного обвинувача **усунути зі салі,** тому що приватний обвинувач є допущений рівночасно як свідок у своїй справі.

ПРОФ. СТУДИНСЬКИЙ ТАКИ ФОТОҐРАФІЮ ДОБУВАЄ!

Дальше зізнає свідок, що не вважаючи на дальший натиск проф. Студинського, він, свідок, не старався за цю знимку, аж коли в другій половині січня урґував його телефонічно через проф. Васьківа у тій справі з доручення Студинського, а потім і проф. Б. Барвінський, тоді свідок попросив брата фотоґрафію Юрченка. Брат приніс свідкові індекс Юрченка і тоді, так як бажав собі проф. Студинський, свідок заніс індекс до д-ра Пастернака до Музею Н. Т. Ш. Д-р Пастернак, який знав уже про те, що має зробити, зробив знимку фотоґрафії. Тоді брат свідка, який був при тім, запитав свідка, чому то д-р Пастернак робить ту знимку. Свідок подав, що проф. Студ. їде якраз до Варшави і там передасть знимку проф. Огієнкові. При тім брат свідка зауважив, що не добре давати знимку Юрченка Студинському, **який є знаним радянофілом,** бо він може занести ту знимку **також до радянського консуляту.** Свідок пробував усунути підозріння брата, представляючи йому, що проф. Студинського, як професора університету і голову Н. Т. Ш. не можна підозрівати у таких річах і що консулят міг би в коротший спосіб постаратися за знимку Юрченка. Тоді брат свідка зауважив, що Юрченкові тут нічого не можуть зробити, але що Юрченко має родину на Україні і її можуть там переслідувати більшовики. Він порадив свідкові піти до когось і оповісти цілу справу. Свідок почав жалувати свого кроку зі знимкою і пішов до „Червоної Калини“ порадитися, чи добре зробив. Застав дир. Постолюка і спитав його, чи добре зробить, як вистарається знимку Юрченка для проф. Огієнка через проф. Студинського. Тоді дир. Постолюк заявив, що не має довіря до проф. Студ. і сам знимки йому не дав би, а свідок може зробити, що хоче.

„ЗНАЙОМСТВА“ ПРОФ. СТУДИНСЬКОГО НА РАД. УКРАЇНІ.

На другий день потім пішов свідок до проф. Студ. і запитав, як випала знимка. Проф. Студ. подякував свідкові і заявив, що негайно доручить її проф. Огієнкові. Свідок просив ще його, щоби знимка не попала в які інші руки. Проф. Студ. запевнив його, що ця знимка тільки для Огієнка, який хоче пізнати і здемаскувати Юрченка.

З кінцем січня стрінувся свідок з дир. Постолюком, який заявив, що поробив заходи, щоби засягнути інформації від проф. Огієнка про правдивість заяв проф. Студинського, а з початком лютого свідок довідався у свого брата, **що знимка не була призначена для Огієнка.** Свідок негайно пішов до проф. Студинського і зажадав від нього звороту кліші і фотоґрафії. Проф. Студинський заявив йому тоді, що клішу і знимку вже знищив, що тою справою вже не хоче займатися, бо боїться пімсти Юрченка, і що **має знайомих на Рад. Україні, від яких довідається, хто це Юрченко (!!).** Ту заяву проф. Студинського чув також проф. Мих. Васьків. Більше свідок з проф. Студ. не бачився і не говорив. Отвертий лист дир. Постолюка появився вже по тій заяві проф. Студинського.

Д-р Шухевич: Чи свідок подав дир. Постолюкові нащо проф. Студ. потребував цеї знимки Юрченка

Св.: Так, я сказав, що знимки Студинський потребує для проф Огієнка.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ФОТОҐРАФІЇ.

Свідок д-р Ярослав Пастернак, літ 40, дир. Музею Н. Т. Ш. зізнає на жадання д-ра Глушкевича заприсяжений.

Предсідник: Як то було з тою знимкою?

Свідок: З початком лютого повідомив свідка урядник Музею Чайковський, що приходив до Музею секретар НТШ. п. Дмитрів і переказав від проф. Студинського, що на другий день прийде до свідка вчитель Іван Крушельницький і принесе щось до відфотоґрафування. Свідок не мав фотоґр. кліш, тому пішов до голови НТШ. проф. Студинського і заявив, що має щось для нього відтоґрафувати, а не має кліш. Проф. Студинський дав йому 6 зол. на кліші, які свідок купив. Свідок не знав, що має фотоґрафувати. На другий день зголосився до свідка проф. Іван Крушельницький зі своїм братом і показали свідкові предмет, який мав бути відфотоґрафований. Була це знимка на індексі. Свідок відфотоґрафував цю знимку, а потім проф. Крушельницький спитав свідка, нащо проф. Студинському потрібна ця знимка. Свідок відповів, що не знає. На другий день рано свідок викликав клішу. Зараз потім покликав його проф. Студинський і запитав, чи копія вже готова. Свідок відповів, що копія може бути аж на другий день. На другий день при відаванні копії, проф. Студ. сказав свідкові, що знимка представляє Юрченка, якого треба здемаскувати. Свідок висказав тоді здивування, що **того рода діяльність не лицює проф. Студинському,** але проф. Студ. ще раз заявив, що **„Юрченка треба конечно здемаскувати“.**

Кілька днів пізніше появився отвертий лист дир. Постолюка. Свідок набрав переконання, що **справа нечиста** і клішу знищив.

ЗАМАЗУВАННЯ СЛІДІВ.

Може в годину по знищенні кліші прийшов до канцелярії свідка проф. Студ., і, здається, запитав свідка, чи читав отвертий лист Постолюка і **наказав клішу знищити (!!)** Свідок сказав, що кліша вже знищена. Коли пізніше свідок зійшов до канцелярії проф. Студ., цей сказав, що вже пише відповідь на отвертий лист дир. Постолюка в тім напрямі, що **фотоґрафію дістав не він, а Музей Н. . Ш., який тої знимки потребував. Свідок застерігся тоді, що ніякої знимки Юрченка не потребував, ані не дістав.** Тоді свідок запитав проф. Студ., що сталося зі знимкою, а проф. Студ. відповів, що знимку знищив. Свідок потверджує вкінці ще раз, що в проекті відповіди д-ра Студ. була виразна згадка про те, що фотоґрафію потребував і дістав Музей. Внаслідок спротиву свідка, проф. Студ. подер перший проект відповіди. З дир. Постолюком ніколи про ту справу свідок не говорив.

ПРОФ. СТУДИНСЬКИЙ ЯК „ДОСЛІДНИК ЛІТЕРАТУРИ“.

Д-р Михайло Рудницький літ 43, журналіст, зізнає незаприсяжений.

В часі, коли в Харкові відбувався процес проти українських вчених, мав проф. Студ. телеґрафувати до представника трибуналу, щоби зажадав від Єфремова відкликати або дати докази на закиди Єфремова проти Студинського.

Об. Д-р Біляк: Чи вам відомо, що проф. Студ. не цікавиться новою літературою?

Свідок: Я був учеником проф. Студинського, а крім того як літературний критик знаю, що проф. Студинський не займається новішою українською літературою. Тому здивувала мене та частина відповіди проф. Студ., що він потребував знимки Юрченка „для літературних дослідів“, тим більше, що книжка Юрченка не є суто літературним твором. Твір Юрченка є спомином з власних переживань і притім твором радше політичним.

РАДЯНОФІЛЬСТВО СТУДИНСЬКОГО НОТОРІЙНО ВІДОМЕ...

Св. ред. Василь Мудрий літ 39, головний редактор „Діла“. Зізнає незаприсяжений.

Отвертий лист п. Постолюка опублікував тому, що вважав громадським обовязком преси вивести справу на ширше громадське форум.

На запит д-ра Біляка про радянофільство д-ра Студ. каже, що ценоторійно відоме. Далі наводить цитати з праць д-ра Студинського, з яких він ясно виявляє свої симпатії до радянської влади та її починів на полі науки.

На черговий запит оборонця каже, що опублікував був у „Ділі“ статтю у відповідь на інформації акад. Студинського про відносини в академії. В цій статті Єфремов ужив був на адресу д-ра Студинського заміту: Pecunia non olet. Ця стаття найшла відгомін на харківському процесі проти членів Спілки Визволення України. Д-р Студинський вислав тоді був телеграму до голови харківського більшовицького трибу-

налу Приходька, щоби цей зажадав від Єфремова виснення в цій справі. Єфремов сидів тоді на лаві обвинувачених. Йому грозила кара смерти. Ця телеграма акад. Студ. зробила на укр. громадянство дуже прикре враження. Єфремова засудили тоді на 10 літ тюрми.

„ЧЕРВОНА КАЛИНА" І ЮРЧЕНКО.

Осип Навроцький літ 42, дир. „Червоної Калини" зізнає без присяги.

В часі, коли появилися перші два томи твору Юрченка, багато осіб, які приходили до редакції, говорило, що радянофіли дуже допитуються, хто є автором того твору і яке його правдиве назвище.

Обор. д-р Шухевич: Чи ви знали правдиве назвище автора книжки?

Свідок: Я довідався аж з „Нових Шляхів", що він називається Карась-Галинський.

ХТО ТАКИЙ ЮРЧЕНКО?

Св. Леонтій Крушельницький, 27 літ, студ. прав, зізнає заприсяжений. Свідок мешкав разом з Юрченком в бурсі. Відносини матеріяльні Юрченка були дуже злі. Працював як коректор в ред. „Неділі". Свідок не завважив ніколи і не знає нічого про якісь звязки Юрченка з поліцією. При кінці січня 1932 р. брат свідка Іван попросив телефонічно свідка про фотографію Юрченка, якої, як казав, потребує для проф. Огієнка. Свідок обіцяв братові принести цю фотографію, думаючи, що має ту фотографію вдома. Але не знайшов фотографії. Тому взяв індекс Юрченка і зараз відніс братові, з яким пішов до Музею НТШ., де д-р Пастернак відфотографував цю знимку. Свідок запитав, чому фотографію робить д-р Пастернак, а брат пояснив, що проф. Студинський їде до Варшави і візьме знимку для проф. Огієнка. Свідок, який знав, що проф. Студ. є радянофілом, звернув увагу братові на небезпеку віддавати знимку проф. Студинському, але брат успокоїв його. В кілька днів потім у „Нових Шляхах" появилася нотатка, що Юрченко називається Галинський, і тоді свідок оповів йому про те, що видав його фотографію проф. Студинському. Юрченко тоді на нього погнівався.

На цьому місці трибунал удається на нараду над дальшими доказами.

По нараді предсідник оголосив перерву в розправі **до дня 19 травня до год. 10 рано.**

•

Ревеляції, які на розправі виявили головні свідки, зробили потрясаюче враження на нечисленних присутніх. Вони зроблять його певне і на тисячах читачів. Потверджується наше первісне твердження, що на лаві обвинувачених сидить акад. д-р Кирило Студинський...

Одинокий спосіб зорганізовано нести поміч українським Інвалідам це стати членом Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові. — Річна вкладка 6 зол. або місячно 50 сот.

Наради Малої Антанти

В Білгороді розпочалася 13. ц. м. конференція представників держав, що належать до Малої Антанти Вечором оголошено такий урядовий комунікат: Міністри закордонних справ Малої Антанти, зібрані під проводом міністра Марінковича на двох засіданнях, раншнім і пополудневім, приступили до виміни інформацій і вражінь про загальну політичну ситуацію та про поважні трудноші, які та ситуація потягає за собою. Опісля почали обмірковувати справи, висунені на розоброєнія конференції, і то з огляду політичного та технічного. Розслідили справу процедури і метод праці та саму суть проблем, які треба вирішити. Дальше потвердили спільну лінію поведення, приняту вже давніше й устійнили процедуру, якою слід кермуватися на будуче залежно від розвитку справ, які станути перед женевською конференцією після останньої наради міністрів держав Малої Антанти. В суботу радитимуть над справами, якими буде займатися льозанська конференція.

—o—

Важке положення Австрії.

ВІДЕНЬ, 14. V. ПАТ. Канцлер Буреш приняв послів чотирьох держав: Франції, Англії, Італії й Німеччини, подаючи їм до відома зміст письма австрійського уряду до генерального секретаря Союзу Народів Письмо зясовує подрібно важку фінансову ситуацію Австрії та Національного Банку. Домагається, щоби Союз заняв негайно становище і порадив Австрії, що їй дальше робити. В справі торговельно-політичної ситуації письмо заповідає акцію австрійського уряду, а саме після свого уконституування уряд звернеться до наддунайських держав і всіх інших держав, що схильні переговорювати на основі конкретних проєктів в справі поширення господарського простору.

З природи і техніки.

Военний промисл Европи.

Якщо порівнаємо военний промисл Франції і її союзників (Бельгії, Польщі і Чехословаччини) з военним промислом Німеччини, побачимо, що для війни працює в Німеччині 11 фабрик тоді, коли у Франції і її союзників аж 210. Якщо річ у поодиноких родах зброї, Франція має 13 фабрик рушниць, Бельгія 4, Німеччина 1, Польща 1, Чехословаччина 12. Фабрик скорострілів має Франція 6, Бельгія 4, Німеччина 1, Польща 1, Чехословаччина 7. Фабрик гармат та мінометів має Франція 18, Бельгія 4, Німеччина 1, Польща 1, Чехословаччина 7; фабрик боевих газів має Франція 30, Бельгія 3, Німеччина 0, Польща 4, Чехословаччина 8; фабрик танків є у Франції 9, Бельгії 2, Німеччині 0, Польщі 2, Чехословаччині 9; фабрик військових літаків має Франція 30, Бельгія 2, Німеччина 0, Польща 4 Чехословаччина 5. Фабрик летунських моторів є у Франції 12, Бельгії 3, Німеччині 8, Польщі 4, Чехословаччині 5

Нові електричні лямпи, виповнені світляними газами.

Щоби збільшити видатність добре відомих нам звичайних електричних жарівок, треба би підвищити температуру розжарених електричною струєю дротиків. Одначе це неможливе з тої причини, що вольфрамовий дротик жарівки стопився би, якщо його ми огріли би сильніше. Значно економічніше освітлення при помочі скляних рурок, виповнених розрідженими газами, які починають світити тоді, коли через рурку переходить електрична струя високої напруги. І саме від довшого часу вже винахідники старалися заступити неекономічні звичайні жарівки лямпами, в яких замісць розжареного дротика світив би розріджений газ.

Найекономічнішою електричною лямпою показалася підчас цих спроб лямпа, в якій світить пара ртути. Одначе її практично до освітлювання не вживають з тої причини, що всі предмети, нею освітлені, дістають поганий, зеленковатий („трупячий") відтінок. Людські обличча виходять у такім світлі подібні до облич трупів. Добре відомі нам з реклямових вивісок електричні лямпки, виповнені розрідженим неоном, який світить червоною барвою, не надаються до практичного вжитку тому, що вимагають перемінної струї з високою напругою (великих вольтів), а таку треба щойно витворювати спеціяльними трансформаторами, бо звичайно в містах можемо користуватись тільки невеликими напругами (110 або 220 вольтів).

Так само лямпка Мура, виповнена розрідженим азотом, не могла задовольнити всіх вимог практики. Бачимо з того, що від практичної лямпки, де замісць дротика світив би розріджений газ, вимагаємо, щоб вона: 1) давала світло приємне для ока, а загально беручи, не занадто ріжне від денного світла; 2) функціонувала при таких малих напругах, яких доставляють звичайні електрівні (себто 110 або 220 вольтів перемінної або й постійної струї); 3) давалася так само легко вкручувати і викручувати із своєї оправи, як жарова лямпа.

Саме таку практичну і економічну лямпу, виповнену розрідженим газом, що світить тоді, коли через неї іде постійна або перемінна струя малої напруги (110 вольтів) сконструували німці Шпаннер (асистент славного проф. Венельта), Гермер і Доринг. Свої лямпи виповнюють вони ріжними газами. І так лямпа, виповнена рідкою мішаниною газу неону і ртутної пари дає цілком приємливе світло, зложене з червоної і фіолетної барви. З парою ртути можна мішати також газ аргон. Мішанина пари ртути, пари цинку і пари соду дає світло цілком зближене до денного світла. Додання до цієї мішанини пари кадму спричинює слабий червоний відтінок цього світла.

Зверхній вигляд цих т. зв. люмінесценційних (ясніючих) лямп мало що ріжниться від вигляду жарівок. Замісць вольфрамової спіралі у середині, втоплені тут напроти себе в скляній, зігненій у півколесо і виповненій розрідженим газом рурці, два малі дротики (електроди), покриті окисом бару; таку лямпку вкручується таксамо, як жарівку, в оправу, з якою знов контактом получене джерело електричної струї — мішкини електрівні.

За обчисленнями винахідників ці лямпи є 3 до 5 разів економічніші (видатніші) від жарівок. З цього приводу сподіються, що введення цих лямп до загального освітлення викличе у цій ділянці таку саму революцію, яку в ділянці освітлювання жарівками викликало в 1910 р. введення вольфрамових дротиків.

Новий штучний кавчук.

Найбільша американська хемічна фабрика „Ді Пон Немур енд Ко." випрацювала нову методу продукції штучного кавчуку. До виробу цього кавчуку, що в дечому буде перевищати природний кавчук (імовірно вульканізований без домішки сірки не пучнявіє помітно в бензині), потрібно за журналом „Саєнтіфік Амерікен" тільки вугілля, соли, вапна і води. Згадане підприємство будує саме тепер нову фабрику, що призначена для експльоатації цього продукту. Метою фабрикації згаданого штучного кавчуку не є ні витиснути плантаційний кавчук, ні вести конкуренцію з природним кавчуком тому, що його ціна тепер незвичайно низька. Здається, що фабрикація цього штучного кавчуку має тільки характер експерименту і хоче доказати, що Зл. Держави Північної Америки зуміють, коли треба, забезпечити собі доставу кавчуку своїми власними засобами.

А. Л.

Проти радянофільства в Лізі жінок для миру і свободи.

У швайцарській пресі появляються протести проти радянофільських тенденцій французької секції Ліґи Жінок. М. Р. Пайо пише в „Журналь де Женев" про підозрілі тенденції Ліґи та звертає увагу швайцарських жінок на те, що більшовики мають в Лізі приятельок в особах пань Душень і Древе, які є тайними аґентками більшовиків та намагаються боронити їх справу статтями, конференціями та петиціями. Він згадує теж протест „Фрон Насіональ" проти відомої декларації на користь Радянщини, яку підписали між іншими і французькі письменники Жорж Пюш, Ромен Роллян і Віктор Марґеріт. Ліґа ніколи не виступала проти більшовицьких звірств, але все підтримувала їх, радянських представників, між іншим і Літвінова на конференції розброєння.

З огляду на те, що до цієї Ліґи належать і представниці українського жіноцтва, справа радянофільства деяких членів Ліґи не байдужа для українського громадянства.

—o—

За опіку над еміґрантами.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Проблема української еміґрації є під сучасну пору одним з найбільш пекучих і найактуальніших питань українського суспільного життя. Причиною цього положення українських мас, яке з кожною дниною прибирає грізні, майже катастрофальні форми.

Український селянин, який давніше находив порятунок по містах, у великому або малому промислі, при вирубі лісів, по більших рільних посілостях — сьогодні бачить, що це все відпало. Безробіття по містах, застій у промислі, економічна кріза на всіх ділянках господарського життя відобрали йому всі можливости заробітку тут у краю.

Нужда повертає його очі в ту сторону, куди в часах скрути їхали його батьки, друзі, знайомі: *на чужину.* Ми свідками, як непомірно зросли під теперішню хвилину еміґраційні тенденції серед нашого селянства. А одночасно як змаліли самі еміґраційні можливости. Відпала цілковито сезонова еміґрація до Німеччини, чимраз щільніше замикає Франція свої границі перед напливом чужинецьких робітників. А заокеанська еміґрація? Обмеження, заборони, важкі умовини виїзду, непевність прожитку на місці — майже по всіх країнах Північної і Південної Америки.

Український еміґрант стає безрадний. Дуже часто попадає він у тенети ріжного роду аґентів, обманців, пройдисвітів, які використовують його неграмотність і несвідомість. Дуже часто робить він нерозважний крок, бо не освідомлений про те, чи й куди може еміґрувати та які відносини в тій країні, куди він їде.

Щоби цьому зарадити, конечною річю є: 1) згуртувати всі суспільні чинники, як у краю, так і на еміґрації, щоби здобути полекші для українських еміґрантів; 2) повести освідомлюючу акцію серед тих, які бажають виїхати, зорганізувати для них поміч у краю і на місці нового побуту.

Тими справами займається Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові, яке пять літ веде свою діяльність.

Цю роботу виконує воно при помочі свого органу „Український Еміґрант" та Інформаційних Бюр у Львові, Тернополі, Станиславові й Перемишлі.

Завданням Інформаційних Бюр є: давати еміґрантам усякі інформації та поради про всі еміґраційні краї і про умовини життя та заробітку в тих краях; полагоджувати всі формальности, звязані з виїздом еміґранта, як безплатні пашпорти, візи і т. ін.; інтервеніювати в урядах і чужоземних консулятах у тих всіх випадках, коли еміґрант зустрічає труднощі; помагати еміґрантам за посередництвом братніх організацій до навязання контакту зі своїками і знайомими на чужині; опікуватися еміґрантами, щоби не попали в тенети обманців по їх приїзді до міста; помагати полишеним у краю жінкам і дітям найти їх чоловіків і батьків на чужині; давати поради тим еміґрантам, які в якийнебудь спосіб

потерпіли на чужині при праці і яким належиться відшкодування; виготовляти для емігрантів прохання, подання і інші документи та акти, що торкаються виїзду емігранта, або його побуту на чужині.

Тому, що в останніх часах зачався сильний рееміграційний рух, Інформаційні Бюра Товариства Опіки над Українськими Емігрантами полагоджують також усі справи реемігрантів.

Щоби Товариство Опіки над Українськими Емігрантами могло виконати всі свої завдання і намічені пляни та стати в цілому цього слова значінні висказом усіх потреб української еміграції, потрібно, щоби воно найшло підтримку серед широких кругів українського громадянства, спираючися на довірі всіх українських суспільних чинників.

Обовязком української суспільности є заінтересуватися проблемами української еміграції, підтримувати морально й матеріяльно Товариство Опіки над Українськими Емігрантами, щоби воно могло поширити та розбудувати свою діяльність.

Звертаємося з горячим зазивом до української суспільности, до Всч. Духовенства, Учительства, до провідників українських економічних та культурних установ, щоби вони приступили до діла освідомлення нашого селянства й робітництва про вагу еміграції та про завдання Товариства Опіки над Українськими Емігрантами. Авторитетний голос тих чинників може багато помогти важній справі і спрямувати нашого емігранта, замість у руки еміграційної гієни, до тих, що тою справою займаються, що їй служать. Належно поучений і своїми людьми поінформований емігрант буде лише вдячний за поміч і пораду.

Українці! Ставайте членами Товариства Опіки над Українськими Емігрантами, підтримуйте часопис „Український Емігрант“, поінтересуйтеся долею української еміграції!

Адреса Централі Товариства і видавництва „Український Емігрант“: Львів, вул. Вишневецьких ч. 4 (Еміграційний Дім).

Управа Товариства Опіки
над Українськими Емігрантами.

Ювилейна Академія „Рідної Школи“.

Львів, 15. травня 1932.

Нинішня ювилейна академія-концерт „Рідної Школи“, влаштована Ювилейним Комітетом українських центральних культурно-освітніх установ в салі великого міського театру, пройшла імпозантно. Салю виповнила по береги найдобірніша українська публика, складаючи осьтак подяку і признання „Рідній Школі“ в її 50-ліття за велику виховну працю над молодим поколінням.

На програму свята зложилися: гимн „Рідної Школи“, відспіваний рідношкільною молодю (вся в нар. строях), святочна промова ред. В. Мудрого, виступи злучених хорів мужеських, хору просвітянського, мішаного хору „Львівського Бояна“, сольоспіви п. О. Бандрівської і д-ра В. Тисяка та кінцева промова голови „Р. Ш.“, радника Іллі Кокорудза. Закінчено свято національним гимном, що його відспівала вся саля.

Ширше про цю академію-концерт завтра.

Довкола Ліндберґової дитини.

З Ню-Джерзі повідомляють, що там прибув полковник Ліндберґ, зажурений, але спокійний. Висловив бажання побачити останки тіла своєї дитини перед остаточним замкненням домовини. Ліндберґ велів стягнути жалібне накриття, остався сам в кімнаті і довго вдивлявся в останки своєї дитини. Опісля самоходний караван рушив в сторону крематорії в Лінден.

Доходженням в справі відкриття тіла пропавшої дитини лікарі ствердили, що дитину вбито зараз після того, як її вкрали. Тим яскравіше виступає шантаж бандитів, які вспіли вимантити від Ліндберґа 50 тисяч долярів. В часі, коли найшли останки дитини, Ліндберґ їхав яхтом до місця, куди кликали його двацятий раз якісь обманці.

ТРЕНТОН. (Ню-Джерзі) 14. V. ПАТ. Тіло Ліндберґового сина спалили в крематорії. При спаленні були тільки родичі, шеф місцевої поліції й кількох представників влади. Президент Гувер переслав на руки пані Ліндберґ співчуття, заявляючи, що злочинці будуть викриті і покарані. Місце, на якому найшли останки тіла, огородили й обставили військовою сторожею, щоби сліди не затерлися.

ЩЕ ОДНА ВЕРСІЯ ПРО ЛІНДБЕРҐОВУ ДИТИНУ.

БЕРЛІН, 15. V. ПАТ. Один із тутешніх часописів оголосив анонім про обставини, серед яких згинув Ліндберґів синок. Автор листа німецький реемігрант. Він припадково довідався про тайну смерти малого Ліндберґа. Твердить він, що хлопчика не вбили, а переїхало авто, як він бавився на дорозі перед ґаражем. В авті була одна зі знайомих Ліндберґової родини зі шофером. Виновники нещасливого випадку боялися відповідальности, тому затаїли випадок, а трупа закопали в лісі. Автор листа каже, що шофер міг би дати поліції пояснення.

Перший конґрес українських інжинірів у Львові.

Відкриття Конґресу. — Честь памяти полеглих інжинірів. — Вибір почесної президії Конґресу. — Привіти. — Відзначення о. мітрата Т. Войнаровського. — Вибір ділової президії Конґресу. — Пленарне засідання. — Привіти конґресу. — Звіт мандатової комісії. — Технічна виставка. — Праця в комісіях. — Екскурзія. — Програма на понеділок.

Точно в 10. год. ранку відбулося в неділю 15. травня ц. р. у великій салі Музичного Товариства ім. Лисенка святочне відкриття першого Конґресу українських інжинірів. Саме відкриття започаткував хор „Основи“, що відспівав під кермою проф. Б. Вахнянина Ліста „Хор Робітників“. Відтак голова орґанізаційної комісії Конґресу, інж. Андрій Мельник, відкрив іменем тоїж комісії Конґрес, витаючи присутніх представників Української Господарської Академії в Подєбрадах, Українського Університету в Празі, Наукового Товариства ім. Шевченка, „Сільського Господаря“, проф. І. Фещенка-Чопівського та представників орґанізацій українських інжинірів з Подєбрадів, Праги, Братислави, Ню-Йорку та Чернівців. Рівночасно присутні повстанням з місць віддали почесть усім українським інжинірам, що віддали своє життя в боротьбі за краще завтра української Нації.

З черги інж. А. Мельник запросив до Почесної Президії Конґресу проф. інж. Фещенка-Чопівського, доц. В. Іваниса, проф. д-ра В. Старосольського та о. мітрата Т. Войнаровського.

Слідуючою точкою програми Конґресу було відчитування письмених привітів (до речі неупорядкованих!) від Ректора та Сенату Українського Університету в Празі, Наукового Товариства ім. Шевченка і його Математично-природничо-лікарської Секції, Високого Педаґоґічного Інституту в Празі, „Просвіти“ і „Рідної Школи“ у Львові, Української Парляментарної Репрезентації УНДО, Українського Лікарського Товариства, „Сільського Господаря“, „Українського Спортового Союзу“, Союзу українських студентів із Підкарпаття в Празі та від цілої низки редакцій, від професійних, культурно-освітних, економічних установ та визначних осіб і інжинірів з цілого світу (крім Радянського Союзу). Устні привіти зложили крім цього доц. В. Іванис від Подєбрадської Академії і Союзу Орґанізацій українських інжинірів на еміґрації, проф. д-р В. Старосольський від Українського Університету в Празі, проф. д-р Р. Цеґельський від Наукового Товариства ім. Шевченка. Рівночасно доц. В. Іванис повідомив присутнього члена Почесної Президії Конґресу о. мітрата Т. Войнаровського, що Професорська Рада Подєбрадської Академії надала йому на своєму засіданні в дні 14. травня ц. р. за довголітню працю над економічним піднесенням українського селянства степень доктора технічних наук **honoris causa**. Вістку цю, присутні приняли оваційно.

Першу точку Конґресу, себто його відкриття, закінчив знов хор „Основи“ піснею І. Воробкевича „Заввенімо разом, братя“.

З черги Конґрес приступив до обрання ділової президії в складі сен. інж. Ю. Павликовського (президент), інж. О Васюти та доц. В. Іваниса (заступники президента) та інжинірів А. Палія, Ю. Крохмалюка та Хроновята (секретарі).

По промові ділового президента Конґресу інж. Ю. Павликовського та висловленню привітів від Конґресу Українській Господарській Академії в Подєбрадах в нагоди її 10-ліття, „Рідній Школі“ в нагоди 50-літнього ювілею, „Сільському Господареві“ та Ревізійному Союзові Українських Кооператив мандатова комісія здала звіт із перевірки мандатів. Усіх умандатованих представників було на конґресі 100, що репрезентували біля 970 зорґанізованих українських інжинірів. По одноголосній принятті правильника Конґресу перше пленарне засідання закрили.

Доповненням Конґресу являється „Технічна Виставка“ в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, що її відкрив в 13-ій год. директор тогож Музею д-р Я. Пастернак. По середині великої салі Музею уміщені побіч себе мезолітична мотика з оленячого рога (зперед 10 тисяч літ), лупакова неолітична мотика, дальше енеолітична мотика (з 3. століття перед Хр.), мотика з бронзової доби (1000 літ пер. Хр.), старий деревляний плуг з деревляним лемішем та деревляною окованою полицею, а побіч нього модерний двоскибовий тракторний плуг. В цей спосіб наглядно представлений розвиток сільсько-господарського знаряддя протягом 10 тисяч літ. На стінах тоїж салі порозвішувані ґрафікони, що представляють м. і. стан нашого фахового шкільництва (доповняючі школи „Рідної Школи“, ремісничa школа „Труду“, промислова школа СС. Василіянок), кількість абсольвентів високих технічних шкіл за час від 1920 р. до 1931 р., кількість слухачів та абсольвентів, орґанізацію, стан видавництв та бібліотеки Укр. Господарської Академії в Подєбрадах, дальше розвиток українських інжинірських орґанізацій на зах.-українських землях і еміґрації. Пояснював ці ґрафікони інж. С. Пастернак.

Крім цього на виставці виставили свої експонати: „Сільський Господар“, фабрика мила „Центросоюз“ та „Маслосоюз“ (найориґінальніші з цілої виставки!). В меншій салі Музею представлені графічно нафтовий промисл Сх. Галичини, продукція соли та лісні багацтва зах.-українських земель. На столах виставлені технічні видання (періодичні й неперіодичні) еміґрації, зах.-українських земель та Радянської України.

Пополудні від 15. год. відбувалися засідання комісій Конґресу. Всіх комісій є 9, з того 6 ділових, а 3 помічні. В 17 год. 20 учасників Конґресу оглянуло телефонічну централю Польської Акційної Спілки Телефонічної. На 20. год. визначена ревія „Цвіркуна“.

Програма конґресу на понеділок 16. травня: Перед полуднем праці комісій та екскурзії, пополудні друге пленарне засідання, вечером комерс.

А. Л.

Засуджені ґітлерівці.

Як повідомляють з Берліна, ґітлерівських послів Гайнеса, Штеґмана і Вайцеля засудив наглий суд за побиття бувш. командора нім. фльоти Кльоца на кару вязниці по три місяці. Посол Штрасер увільнений. В часі розправи ґітлерівці зробили перед судовим будинком бурливу демонстрацію. Поліція арештувала кількадесять осіб.

Знову зменьшать платні?

Варшавські часописи повідомляють, що на конференції в президії ради міністрів платні провінціональних службовців ухвалили зменшити від 1. червня на 5—10 проц. Є теж чутки, що зменшать і платні військовим на провінції на 8 проц. Тепер над тією справою радить економічний комітет міністрів. Цього тижня радитиме ще над знижкою платень рада міністрів.

Смертні присуди за шпіонажу.

30 квітня поліція арештувала під закидом намаганої шпіонажі в користь сусідної держави Івана Бонковського, будівельного техніка, Влад. Босаковського, контрактового службовця гол. штабу та Теодозію Маєвську, танечницю, всіх із Варшави.

Справу передали окр. судові у Варшаві, що 13 і 14 травня вів справу як наглий. Перших двох засудили на смерть, Маєвську на безрочинцеву тюрму. Оборона просила в президента держави помилування. Президент не скористав із права ласки у відношенні до Бонковського, а Босаковському замінив шибеницю на розстріл. Присуди виконали.

ЛЮБЛИН, 15. V. ПАТ. Рядовика 23 п.п. Гр. Вількоша, обвинуваченого в шпіонажі в користь сусідньої держави, засудив військовий суд у Люблині на видалення з війська та кару смерти. Президент не покористувався правом ласки і Вількоша розстріляли.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

З листів до Редакції.

Вияснення до одної замітки в „Ділі".

Львів, 12. травня 1932.

Високоповажаний Пане Редактор!

У звязку зі заміткою під н. „Не так як у світі" (ч. 100. „Діла" з 10. V. ц. р.) про інцидент Вашого Шан. співробітника з питомцем Духовної Семинарії у Велику Суботу при вході на хори св. Юра я провірив негайно справу і ствердив таке: З огляду на великий натовп на хорах у часі воскресних богослужень, який мав місце в минулих роках і перешкоджав питомцям і хористам, о. віцеректор видав слушне зарядження не впускати на хори посторонніх осіб. Для береження порядку були визначені 2 питомці. Заборона не торкалася очевидно людей, які мали моральну рацію війти на хори впр. п. Охримович і кілька інших світських осіб. Інцидент, про який згадано в дописі „Діла", полягав на непорозумінню. Передовсім старалося найти доступ на хори дуже багато людей. Зокрема згадані питомці дістали пересторогу постороннього знайомого чоловіка, що на хори схоче дістатися гість зовсім непокликаний. Тому ці питомці були упереджені до незнайомих. При кінці богослуження мав дійсно підійти до них один пан з проханням, щоби впустити його на хори. Питомець не зрозумів видно імени, бо затямив собі, що це є „співак Бучинський", якого він припадково особисто знав і тому поставився недовірчиво. Легітимації він не бачив і про ніяких чужинців він не чув, до яких безумовно був би поставився прихильно, хоч би тому, що сам цей питомець перебував кілька літ на студіях за кордоном і володів французькою та англійською мовою. Всеж таки питомцям звернено увагу, щоби в майбутньому були більше уважливі. Запевняю ВП. П. Редактора, що ніякої злої волі не було, та зокрема ніхто й не думав легковажити редакційного відпоручника. Коли би було тільки відомо, що зголосився укр. журналіст з чужими гістьми, були би доложені старання, щоби удогіднити їм присутність на богослуженнях.

З висловом належної пошани
о. Йосиф Сліпий
ректор.

З судової салі.

ПРИСУД У РОЗПРАВІ ЗА ПОБИТТЯ ПРОФЕСОРА.

У суботу запав присуд у розправі „Чорної Сотні" та за побиття проф. Клапоущака. Гейваса (який також був на розправі) засудили на 3 роки тюрми, Байталу на $1\frac{1}{2}$ року. Всі інші засуджені на кару від 10 до 21 днів, із відложенням.

Спортові висліди.

УКРАЇНА РЕВЕРА 2:2 (1:1).

Тяжкий горіх цим разом мала Україна з минулорічним мистцем А-кляси Реверою, яка показалася дружиною вирівнаною у всіх лініях зі знаменитим воротарем Ценглем у брамці. Спочатку гра нервова, з легкою перевагою Ревери, якій допомагає суддя Зееман, відсвистуючи раз-у-раз уроєні фавлі до України. Перший голь стрілила Ревера з несподіваного перебою у 7 мін. гри. Вирівнює Гоцький при кінці першої половини зі замішання під брамкою Ревери. У другій половині гри починає падати рясний дощ, а змагання ограничуються до бездушної копанини з обох сторін. Більше щастя має Ревера, яка далеким стрілом у ріг здобуває у 35 мін. для себе другі ворота. За хвилю Україна має нагоду вирівнати з карного, однак Роман стріляє вправді сильно, але просто на воротаря, який притомно боронить. Вже здавалося, що ніщо не вратує України від програної, коли при самому кінці змагань Роман, який перейшов до нападу несподівано дістає мяч і сильним стрілом вирівнює.

В Україні добре грала оборона, слабше помічь, а напад, який замало використовує Лапчука, мав хвилями дуже гарні моменти, однак рішучо за довго придержує мяч і нецільно стріляє.

Видців около 800.

Сьогодні в понеділок розіграє Україна товариські змагання з Гасмонеєю на II грищі. Початок цих змагань в год. 16.30.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Погонь — 22. п. п. 3:0 (1:0).
КРАКІВ. Гарбарня — Варта 4:3 (3:3).
ВАРШАВА. Легія — Польонія 5:1 (3:1).

А-КЛЯСОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Сокіл II. — Бяли Ожел 2:1 (2:0).
„ Ресовія — Погонь I. Б. 2:1 (0:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Лехія — Польонія 1:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Ольд-Бої — Гасмонея 4:3 (3:1).
ВАРШАВА. Легія — Уніон Обершеневайде (Берлін) 1:1 (1:1).

Ґорґонову засудили на смерть.

В суботу відчитали вислід аналізи крови, найденої на футрі Ґорґонової, що прийшов із Варшави. Вислід цей був інакший від висліду львівських знавців.

Суддям присяглим поставили одно питання:

Чи винна обв. Емілія Маргаріта Ґорґон, що в ночі з 30. на 31. грудня в намірі вбити Люсю Зарембівну ділала так, що наступила смерть Зарембівни.

Прокуратор у майже 3-год. промові, виголошеній по мистецьки під ораторським і правничим оглядом, доказував, що ніхто інший не міг убити Люсі, бо нікому вона не стояла на перешкоді, лише Ґорґоновій. Всі сліди зібрані поліцією потверджують те саме.

Опісля промовляв оборонець Ґорґонової д-р Аксер, який боронив свою клієнтку тим, що їй в Заремби не було аж так занадто добре, бо не доробилася ніякого майна. Що вона війшла до родини Заремби, що хотіла стати його жінкою, за те треба винуватити Зарембу, а не Ґорґонову. Люсю вбила не Ґорґонова, лише хтось інший на сексуальному тлі. Сліпча влада винна, що цього вбивника досі не найшли.

В годині чверть на 11. в ночі оголошено вердикт суддів присяглих. **На поставлене їм питання вони відповіли 9 голосами так, а 3 ні.**

На основі цього вердикту трибунал засудив Ґорґонову на кару смерти (шибеницю).

Зачувати, що оборонець Ґорґонової внесе касацію проти присуду. Колиб касацію приняли, справа Ґорґонової вернеться знову до суду. Коли касацію відкинуть, обвинувачеий остає право просити ласки в президента держави. Тоді кару смерти замінилиб на досмертну тюрму.

ОСТАННІ ВІСТИ

БАРТЕЛЬ ВЕРНЕТЬСЯ ДО ВАРШАВИ.

Після повороту проф. Бартеля з Варшави в політичних колах настали святочні ферії. Пілсудський поїхав до Пікілішок, куди поїхали опісля прем. Пристор і міністр скарбу Ян Пілсудський. Кажуть, що ця перерва настала не так у звязку зі святами, як радше задля того, щоби підіждати, що буде у Франції. З тим теж вяжуть евентуальний поворот проф. Бартеля до Варшави. Кажуть, що від розвитку подій у Франції залежатиме, чи проф. Бартель згодиться взяти на себе виконання поручених йому завдань.

ВБИЛИ ЯПОНСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

ТОКІО, 15. V. ПАТ. Гурток молодих людей, зодягнених в однострої воєнної маринарки, вдерся до резиденції премієра. Вистрілили двічі з револьвера та поцілили його в голову. Майже рівночасно кинули в місті 6 бомб у різних місцях, м. і. в Японськім Банку, на будинок уряду поліції, на дім канцлера Макіно. 7 осіб було тяжко ранених, м. н. 5 поліцаїв. Після замаху на вулицях роздавали летючки, підписані Союзом Молодих Старшин Фльоти, в яких критикували владу військової фльоти, дипльоматичні та господарські справи.

ТОКІО, 15. V. ПАТ. Премієр Японії Інукай, на якого виконали револьверовий замах, помер наслідком ран.

НОВИНКИ

— **БЮРА АДМІНІСТРАЦІЇ „ДІЛА" ВІДЧИНЕНІ БЕЗ ПЕРЕРВИ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО 6. ВЕЧІР.**

— **Футра** до перерібки і перехування приймає **Е. Говикович,** Львів — Домініканська 4. 3—10

— **Приймаю як давніше в моїм заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. — Насс.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорущина 5.** (біля кіна „Апольло") поручає **по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол.** 786 95—100

— **Де купити дешево дійсно добрий годинник, срібні або золоті вироби?** У Івана **Зельтенрайха,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 1728 12-30

— **Конфіската „Діла".** Попереднє (105) число „Діла" заняло городське староство, сконфіскувавши допис із Тернополя. Це 16-а з черги конфіската „Діла" цього року.

— **Чергова провокація в польськім радіо.** Дня 12 ц. м. між годиною 20 і 21 почули ми у львівському радіо відчит якогось кресового вченого Тадеуша Нітмана п. з. „Бардзо пшиємне място". Зміст відчиту потвердив, що маємо діло не лиш з „бардзо пшиємнем мястем", але теж з „бардзо культуральним кресовим богатерєм". Цілий відчит це баламутна плутанина анальфабета. Зачався він з цього, що справді Львів заложив „рускі ксьонже Лев" (?) та ні сіло ні пало між автохтонами того Львового города знайшов відразу „полякуф" і русінуф" а на святоюрській горі, по його відомостям, засіли „Базиліяне", щоби ширити культуру „сьруд барбажиньцуф". А як у цім городі знайшлося з часом аж трьох митрополитів, то той „рускі метрополіта" став такий скромний та уступчивий, що „зафше устемпивал мейсца метрополіце ржимско-католіцкему", хоч би був від того ржимского на пів століття старший, як цей Нітманів теперішний „бардзо пшиємни Львуф" від цього старого Львова з часів князя Льва. Згодом почули ми як то **„наше вояшкі одпералі гайдамакуф"** а щоби всім несвідомим пояснити, звідки ті гайдамаки взялися під Львовом, то прелеґент як на долоні вияснює, що польсько-руську згоду нищив „бржемє общего злота". І таких теревенів слухали ми цілих 20 хвиль в державній установі, що зветься Польське Радіо. Спитаємо лиш управу польського радія, чи на це є та установа, щоби також за гроші українських абонентів їх провокувати? Бо спосіб на це, щоби за свої гроші не слухати провокацій, — найдеться дуже легко! — **Радіоабонент.**

— **Хотять знову обнизити платні.** У Варшаві відбулася 13 ц. м. нарада міністрів при участи представників фінансових кол. Предметом нарад були справи удержання рівноваги державного бюджету з огляду на чимраз менші скарбові доходи. Рішено зредукувати бюджет на 200 міліонів. У звязку з тим вже від 1. червня ц. р. мала би прийти дальша обнижка пенсій державним урядникам і військовим на 10 прц.

— **Невідома рапсодія Ліста „Мазепа".** З Парижа повідомляють, що українському піяністові Ю. Пономаренкові пощастило найти у одного букиніста над Секваною невідому досі рапсодію Ліста під назвою „Мазепа". Піяніст виконав найдений твір перед гуртком українських музик в одній приватній салі і має виступити з ним вперше перед публикою на святі в память Мазепи, яке влаштовує французьке товариство для вивчення України.

— **„Школьна Мацеж".** Польська „Школьна Мацеж" на Волині має 2 торговельні школи в Луцьку і Рівному (350 учнів), ремісничі школи у Володимирі, Сарнах, Острозі, Луцьку, Порицьку й Здолбунові (разом 900 осіб молоді), 15 початкових шкіл (значна більшість уже удержавлена). Бібліотек має 255, читалень 155. Бібліотеки мають разом 50.585 томів книжок. А українських приватних шкіл крім 3 гімназій зовсім нема. Одночасно „Просвіти" замикають.

— **Ліквідація комітету допомоги безробітним.** Від 1. травня зліквідували волинський комітет допомоги безробітним. Функції комітету передали польським добродійним товариствам разом з готівкою 14 тисяч зол.

— **Бачевський виповів усім робітникам.** Відома фабрика горівок і лікерів Бачевського на Знесінні біля Львова виповіла працю всім своїм робітникам. Зачувати, що вимова торкається і адм. службовців.

— **Втратив ноги при вскакуванні до трамваю.** На вул. Замарстинівській у Львові хотів якийсь кільканацятилітній хлопець вскочити до трамваєвого воза підчас руху. Це йому не вдалося, він упав на землю і колеса дочіпленого воза розторощили йому обі ноги. В шпиталі ноги ампутували, всеж не вдасться мабуть врятувати його. Хто цей хлопець — невідомо.

— **Втікають від більшовиків.** На польсько-білоруській границі коло Лімкевич крізь граничне озеро дісталося на польський бік 5 політичних утікачів, що втікли з більшовицьких вязниць. Більшовицька сторожа острілювала їх густим крісовим вогнем і приневолила їх покинути човен та дістатися вплав на польський бік. Два із них одержали пострільні рани. Є це Іван Мінкунов, б. учитель і Петро Гринцевич, фабричний робітник з радянської Білоруси.

— **Епільог кривавих подій.** В Ченстохові розпочався судовий процес проти 6 осіб за участь у ексцесах в осени 1930 р. в часі виборчої кампанії. Ексцеденти здемолювали льокаль ППС, забрали прапори й спалили на ринку. Це так обурило службовця Каси хорих Костшевського, що у відплату своїм партійним ворогам застрілив чотири особи.

— **Грозять італійським страйком.** Всі організації міських службовиків у Варшаві рішили звернутися до президії міста з низкою домагань, між іншим з домаганням виплати решти пенсій за квітень і повних пенсій за травень ц. р. На випадок відмови рішили проклямувати від понеділка італійський страйк.

— **Норвежський журналіст на Закарпатті.** На Закарпаття приїхав норвежський журналіст Альф. Дю з Осльо, щоби запізнатися з там. відносинами. Відвідав м. і Мукачево, Берегів і Ясіня.

— **Партійні порахунки.** На берлінському передмісті прийшло минулої ночі до крівавих боїв. Комуністи напали на пиварню, де збираються гітлерівці, і дали крізь вікна кілька стрілів. Один гітлерівець згинув на місці, а чотирьох у тяжкому стані відвезли до шпиталю. Напасники втікли.

— **Політичні вбивства.** В німецькій поміркованій пресі викликало велике обурення вбивство старого военного ветерана Авфшнайдера за те, що станув в обороні Гінденбурга. Найшли його змасакрованого в лісі біля пфальцського місточка Рамзена. Вбивником показався молодий гітлерівець. Коли його арештували і відвели на поліцію, він кричав: „Гайль Гітлер!“ Про подібні політичні вбивства повідомляють з Обергавзен і Ляндав.

— **Два присуди смерти.** Рівенський окружний суд розглянув справу шістьох селян, обвинуваченних в тому, що напали на Влад. Вольфа, керовника школи в Березному, й вбили його, забравши більшу суму грошей, призначених на виплату учителям. Розправа скінчилася засудженням Францішка Ґібали й Івана Корчана на кару смерти через повішення, а інших на 1 до 15 літ тяжкої вязниці. Оборона зголосила відклик від цього присуду.

— **Бандитизм.** До мешкання Мик. Іваницького в Калуші впало трьох замаскованих людей і жадали від нього та жінки грошей. Нападені вчинили крик, наслідком чого напасники втікли.

— **З життя міського шумовиння.** В Лодзі сталася знову подія, що нагадує недавну любовну трагедію Дрожинського, засудженого за вбивство каварняної танечниці. Якийсь 27-літний Ковальський застрілив танечницю Пшедборську і відобрав собі теж життя.

— **Загадочне вбивство.** В лісі коло Сільця пов. Сокаль у давнім военнім окопі найшли трупа невідомого мужчини. Хтось його убив і кинув до рова. Поліція робить доходження.

— **Лет понад океан.** З Ню-Ворк (стейт Ню-Джерзі) вилетів 13 ц. м. американський летун Ріджерс понад Атлянтійський океан до Парижа. Біля ірляндського побережа він мусів перервати лет і осісти. Летуна взяв корабель „Президент Рузвельт“.

— **Атлянтійський океан западається.** В південній Бразилії в надморських купілевих місцевостях біля Санта Вікторія до Пальмар замітили дивне явище, що в останніх тижнях води Атлянтійського океану віддалилися від давного берегу на триста метрів. Учені приписують це явище останнім вульканічним вибухам в Андах, що причинилися мабуть до обниження дна океану.

— **У звязку зі звітом Т-ва Допомоги Еміґрантам,** поміщеним в 104 числі „Діла“, стверджується, що офіціяльна його назва така: Т-во Допомоги Еміґрантам з України у Львові.

— **Філія „Просвіти“ в Підгайцях** влаштовує в річницю 40-літного істнування в неділю, 29. травня ц. р. ювилейне свято з такою програмою: архієрейська служба Божа, процесійний похід на міський цвинтар, панахида з проповідю та святочна академія на площі в Старім Місті. Всі товариства підгаєцького повіту возьмуть у святі корпоративну участь.

— **Спільний річний попис елевів філій** Музичного Інституту ім. М. Лисенка відбудеться у Львові дня 19. травня ц. р. в год. 7.30 веч. в салі Муз. Т-ва ім. М. Лиснека. У програмі фортепянові, скрипкові та чельові продукції елевів філій Інституту середніх і вищих років, а також продукція хору елевів В. Музичного Інституту у Львові. Програмки при вступі.

— **Капеля „Дніпро“.** Після свого станиславівського концерту українська наддніпрянська капеля „Дніпро“ виступить також у Коломиї, в салі Каси Ощадности, в неділю 15. травня ц. р., призначуючи і від цього виступу половину чистого доходу голодуючій Гуцульщині і на закінчення будови української Захоронки в Коломиї. В дальшій своїй турі управа капелі задумує обїхати міста і села Коломийщини, Городенщини і Снятинщини.

—o—

З нових книжок.

Переклади поезій Франка в анґлійській мові.

Percival Cundy: A VOICE FROM UKRAINIA. Biographical sketch and translations from the works of Ivan Franko. Manitoba 1932. ст. 74.

Перекладені тут 14 поезій Франка: Каменярі, Не пора, Вічний революціонер, Христос і хрест, Дивувалась зима, Не забудь, Ідиля, фраґмент із Панських жартів про Великдень, Сурка, Як почуєш вночі, Сипле, сипле сніг, Я не жалуюсь, Якби ти знав, Притча про життя. Переклади попереджені передмовою на 27 ст. із життєписом і характеристикою творчости Франка. Перекладчик — канадійський місіонар, що зазнайомився з нашою мовою і хотів відкрити американцям дещо із нашої творчости. На таку працю мусимо глядіти передовсім як на скромну популяризацію, роблену людиною, що стоїть осторонь літератури. Характеристика Франка використана головно в політичних моментах його діяльности. Поезії перекладені білим віршом; при таких як „Каменярі“, „Не пора“ і „Вічний революціонер“, де рими нагадують удари молота, з поезії залишається тільки ритм, на жаль, переданий не поетом, а віршуном.

Повне незрозуміння прав „поетичної ліценції“ показує перекладчик у тих місцях, де для ритму залишає на кінці рядка „що“ або „бо“, перериваючи довільно речення:

But still he showed some mercy, for
He hitched...

Remember this: fear God! breatte not
A single word...

Назагал ці переклади є дослівно перекладеними строфами, не без деякого поетичного хисту, але без найважнішої прикмети поезії: хисту перетворювати почування та ідеї в нові образи, що мають чар мельодії.

Франко, так само як Шевченко і вся наша поезія, навіть проза мабуть ще довго ждатимуть на своїх справжніх перекладчиків-письменників.

м. р.

Дописи.

ЛЬВІВ. **(Свячене в читальні „Просвіти“ на Личакові).** В неділю, дня 8. травня ц. р. заходом усіх українських установ личаківського передмістя, відбулося в домівці читальні „Просвіти“ при вул. Крупярській ч. 15 спільне свячене. У великій читальняній салі, святочно прибраній зеленю й килимами, уставлено столи у виді тризуба, до яких засіло около 100 осіб з усіх суспільних верств. Точно в год. 6-ій вечором Всеч. Отець парох Дуткевич довершив акту посвячення паски, а відтак голова читальні о. Чемеринський виголосив до зібраних громадян святочну промову, в якій підкреслив суть традиції Свята Воскресення в житті нашого народу й закінчив свою промову традиційним побажанням, обходячи всіх гостей зі свяченим яйцем. Від Матірного Товариства „Просвіта“ привитав зібраних делегат Гол. Виділу п. Михайло Таранько, закликаючи ціле громадянство личаківської дільниці до тріваюго обєднання не лише при святочній трапезі, але й щоденному житті та в громадянській праці. Про птоту ширення ідеї кооперації поміж громадянством тої дільниці говорив п. Августин Домбровський, управитель школи ім. князя Льва. На закінчення Преосв. Кир Никита виголосив прегарну промову на тему усуспільнення святочних традицій, ілюструючи примірами, взятими з практичного життя. Веселий і погідний настрій видно було на лицях усіх присутних. Слід підкреслити теж і те, що це торжество відбулося без жадних алькоголів. Напитками були: чай і содова вода.

—o—

СПОРТ.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КОПАНИЙ МЯЧ.

Змагання за чашу д-ра Швелі.

Популярні змагання передових середущо-европейських держав за чашу д-ра Швелі добігають поволи до кінця. По останніх розгривках: Швайцарія — Чехословаччина 5:1 і Мадярщина Італія 1:1 таблиця представляється ось так:

1) Італія 7 гор, 9 пунктів, в. в. 13:9;
2) Австрія 6 гор, 8 пунктів, в. в. 15:7;
3) Мадярщина 6 гор, 6 пунктів, в. в. 14:11;
4) Чехословаччина 5 гор, 4 пункти, в. в. 14:15;
5) Швайцарія 6 гор, 3 пункти, в. в. 12:26.

Найповажніші вигляди добути перше місце має дальше Австрія, хоча хвилево вона на другому місці. Змагається вона ще з Чехословаччиною (22. ц. м.) у Празі і з Швайцарією у Відні.

Змагання за чашу аматорів.

Змагання чотирьох сер.-европейських аматорських репрезентацій находяться саме на півметку. По несподіваній перемозі румунів над австрійцями (4:1) представляється табеля ось так:

1) Австрія 3 гри, 4 пункти, в. в. 10:7.
2) Румунія 3 гри, 4 пункти, в. в. 8:6.
3) Чехословаччина 3 гри, 2 пункти, в. в. 5:7
4) Мадярщина 3 гри, 2 пункти, в. в. 6:9.

Д.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для 14.V. 1932 р за масло експортове та десерове пріма 4·00 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·30 зол., копу яєць 3·40.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Понеділок, 16. V., год. 3.30 „Чорне Ґетто“ (ціни попул.).
Понеділок, 16. V. год 8. веч. „Тоска“.
Вівторок, 17. V. год. 7.30 веч. „Кричи Китаю!“
Середа, 18. V. год. 7.30 „Кричи Китаю“.
Четвер, 19. V. год. 8. веч. „Фавст“ (з Ґолембйовським).

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 16. V. год. 3.30 попол. Ритмічний попис трупи Белі Кац.
Понеділок, 16. V. год. 8. веч. „Гав-Гав“.
Вівторок, 17. V. год. 8. веч. „Гав-Гав“ виступ Мих. Зініча).
Середа, 18. V. год. 8. веч. „Гав-гав“ виступ Мих. Зініча).

Театр Новин.

Понеділок, 16. V. год. 8. веч. „Ясноволосий циган“.
Вівторок, 17. V. год. 8. веч. „Чесна Зузанна“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Право до кохання“, „Парада дивок“.
КАСІНО: „Бестер Кітон жениться“ „Казанова мимоволі“).
КОПЕРНИК: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.
ЛЕВ: „Хам“ (на осн. Ожешкової)
МАРУСЕНЬКА: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.
МІРАЖ: „Проф. Унрат“.
ОАЗА: „Пісня про отамана“.
ПАН: „Пробудження жінки“, „Зузя саксофоністка“.
ПАЛЯС: „Жінка та шпіон“.
ПАСАЖ: „Король Конга“.
ПРОМІНЬ: „На Сибір“.
СОНЦЕ: „Поліцмайстер Тагеев“.
СТИЛЕВЕ: „Пісня про отамана“.
УТІХА: „Зоряна ескапада“, „Пат і Патахон“.
ХИМЕРА: „Циганські романси“ (Бриґ. Гельм, Шільдкравт).

—o—

Програма радіо.

Вівторок, 17. травня 1932.

Братислава (278,8) 16.10, 21.00, 22.20 Концерт, 17.30 Музика з каварні, **Гільверзум** (298,2) 11.10 Солісти, органи, **Мілано** (331,4) 20.45 „Гашиш“ оп. Деллі Понті, **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Бокачіо“ трансм. з Парижа, **Льондон** (356,3) 20.30 „Фейм іш е Найт“ ром. комедія Фрімена, **Гельзінгфорс** (368,1) 17.00 Гарфа, **Гамбург** (3722) 19.55 „Бельзасар“ ор. Гайдна, **Рим** (441,2) 20.45 „Іль Джіліо Д'Алі“ арабська муз. комедія Романьолія, **Рига** (525,4) 19.05 „Вікторія та ії гузар“ оп. Абрагама, **Харків** (937,5) 15.00, 16.00, 20.00 Концерт, 18.00 Літ.-муз. авд., **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 14.00, 19.35 Трансм., 15.00 Прогр. для дітей, 16.30 Концерт, 22.40 Музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 17. травня 1932.

12.10, 14.45, 15.45, 16.10, 19.35 Ґрамоф., 13.10, 22.45 Метеор. ком., 15.05 Госп. комунікат, біржа, 15.15 Летунська хвилина, 15.25 „Самітна жінка“ відч., 15.55 „Моди“. 16.20 „За Скельними Горами“, 16.40 Ґрамофон, Сільва рерум, 17.10 „На спомин Кувіє“, 17.35 Концерт, 18.50 Всячина, 19.15 „Аґ. Голуховський“ відч., 19.30 Спорт, 19.45, 11.40 Прес. радіоденник, 20.00 „Шоферова доба“ фейл., 20.15 Попул. концерт, 21.55 Техн. скринька, 22.10 Фортепян, 22.50 Танк. музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ ручної роботи, капи — накидки, портієри, брокати — прекрасні — за безцін тільки — Робітня Фрайліх, Львів, Сикстуська 21. Централя Відень. 1600 13—?

НАЙМОДНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ по 65 зол. і вище, гарні костюми від 85 зол., сукні, блюзки, тощо дуже дешево продає відома фірма Яків Посамент Львів, вул. Академічна 2 (Готель Жоржа). 2-6

ЗЕРКАЛА, шиби, шліфовані, шклить образи. — Карніші — конкуренційно. Фабрика Йосиф Тортен, Пекарська 50, продаж Пекарська 1, тел. 24-81. 1873 2—3

КОСІВ, пансіон Е. Лукашевської приймає гості. Ціни знижені. 1864 2-3

БІЖУТЕРІЮ — продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 2. 1646 8-8

ЗДІБНИЙ абсольвент учительської семинарії шукає лекцій. Адм. „Діла“ під „Здібний“. 1877 1—1

УЧИТЕЛЬКА на чужині з браку знайомства шукає товариша життя від 30—40 літ. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Подружжя“. 1875 1—1

ГЛУХОТУ, ШУМ, ВИТІК з ух можна вилікувати. Домагайтеся безплатної поучаючої брошури. Адреса: Eufonja, Liszki

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОЛЬСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ

„ФРАНКОПОЛЬ“

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 15. Тел. 105-39 удаштовує небувало дешеву прогульку на Французьку Рівієру і до Парижа від 4. VI.—25. VI. ц. р.

Ціна разом з пашпортом і візами зол. 1.098. Зголошення до 25. травня ц. р.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.